

Major gšt. František Hrubíš:

Oddíl v obraně.

Oddíl v obraně byl už probrán ve Vojenských rozhledech; avšak potřeba probrati podrobně činnost velitele oddílu i velitele baterie vedla mne k napsání tohoto článku. Kromě toho je i metoda postupu cvičení poněkud jiná než v onom pojednání učitelů taktiky dělostřelectva na velitelské škole.

Námět.

Mapa 1 : 75.000 Hranice (1 : 25.000 s. 4159/3.)

I. Všeobecná situace. Lehké nepřátelské prvky jsou v dotyku s našimi předsunutými jednotkami asi 35 km na jih od Velké Bystřice. Činnost nepřátelského letectva je slabá. Náš pěší pluk 2 dorazil 30/4 odpoledne přes Velkou Bystřici do Doloplaz s úkolem obsaditi obranné postavení mezi 1. a 3. pěším plukem v prostoru Vácanovice—Tršice, kryté předními stáženými na čáře Suchonice—Penčičky (viz náčrt). Útok nepřítele na předsunuté jednotky očekává se nejdříve 2/5, útok na obranné postavení 4/5 ráno.

II. Situace dělostřeleckého oddílu III./1. Oddíl dorazil 1/5 v 10 hod. po 15 km pochodu přes V. Bystřici do Daskabátu, kde mu dal velitel dělostřeleckého pluku 1 rozkaz, uvedený ve výtahu v čl. IV. Oddíl má plné počty mužstva i materiálu a je srovnán.

III. Povětrnostní poměry. Východ slunce v 5.30 hod., západ v 18.30 hod. Sucho, ranní mlhy do 7 hod. Vitr severozápadní, síly 3 m/vt. Mírně teplo.

IV. Výtah z rozkazu velitele dělostřeleckého pluku 1. Těžiště obrany 1. pěší brigády na výšině Mezicestí na jih od Doloplaz. Oddíly II./1. a III./1. pod mým velením tvoří skupinu přímé podpory 1. pěší brigády. Oddíl III./1. podporuje pěší pluk 2 v celém jeho obranném pásmu tak, že celý působí do hlavní palebné přehrady a před střední pásmo; dvěma bateriemi před záchytné pásmo a na jeho zadní východy; 1 baterii až do čáry: kóta 317 (na severozápad od Doloplaz) — trig. 331 Na pastviskách; 1 baterii podpora předních stráží (nemají úkol odporu) a palby daleké od čáry Kokory—Čekyně (1 km na jihovýchod od Lhotky).

Pásmo působnosti: hlavní: pásmo p. pl. 2; vedlejší: na západ až k čáře kóta 303 (na západ od Doloplaz) — západní okraj Hostkovic všemi bateriemi, na východ až k čáře Lazníky—Lazničky 1 baterií.

Pozorovatelná vel. skupiny: trig. 331 Na pastvinách.

SV. skupiny: Daskabát (východní část), oddíl III./1. Daskabát (západní část), p. pl. 2. Doloplaz (u kostela). Oddíl III./1. dostane zatím z náhradní soupravy 5 km telefonního kabelu. Vel. oddílu hlásí se u vel. p. pl. 2 v 15 hod.

Pomůcky pro střelbu: Souřadnice pevných bodů budou dodány v noci na 2/5. Povětrnostní stanice ve Varhošti.

Rozvrhy paleb: návrhy na umístění paleb po dohodě s vel. p. pl. 2 předložit do 1/5 21. hod.

Obranná sestava pěchoty bude zaujata do večera 1/5, dělostřelectva do rozednění 2/5.

Ubytování oddílu v Daskabátu od kostela na západ.

Činnost velitele oddílu III./1. a jeho orgánů.

Velitel oddílu po přečtení námětu nařídil: „Oddíl zůstane zatím v Daskabátě; zařídíte odpočinek skryté proti letcům; průzkum, 1. důstojník 7. baterie a velitel bojového trénu ke mně.“

Pak uvažoval:

I. Úkolem dělostřeleckého oddílu III./1. je přispět palbou k obraně jednotek 1. divise, především p. pl. 2; oddíl má býti s to působit počínaje rozedněním 2/5. Jednou z nejdůležitějších podmínek pro splnění úkolu je umístění, hlavně palebných postavení a pozorovatelů. Bude to umístění:

a) pro obranu hlavního obranného postavení.

b) pro podporu postavení předních stráží (PS.) a pro palby daleké,

c) pro obranu čáry 17—trig. 331 „Na Pastvinskách“.

II. Prostorové i časové umístění palebných postavení vyplývá především z prostorového a časového vymezení úkolu, potom z terénu.

A. Prostorové: K a). Palby v prospěch obrany hlavního postavení: podle rozkazu velitele skupiny PD. 1 má oddíl za úkol působit všemi bateriemi do hlavní palebné přehrady; to nám určuje zadní hranice prostoru palebných postavení pro obranu hlavního obranného postavení, které nemají býti dále než na hranicích účinné donosnosti pro palby přímo před vlastní pěchotu, t. j. 5 km. Možno ji označiti čarou jižní okraje lesa Hapelkoš (severně od Daskabátu) — myslivna na východním okraji Daskabátu. Přední hranice palebných postavení pro obranu hlavního obranného postavení nutno určit pro každou baterii zvlášť.

Úkol nám udává, že pro jednu baterii přestává povinnost působení středním pásmem, pro ostatní dvě baterie zadními východy ze zachytného pásma. Poněvadž z technických důvodů nesmí baterie přestřelovati pěchotu s dálkou menší než 1,5 až 2 km, budou podle výše uvedeného plánu předními hranicemi prostoru palebných postavení pro 1 baterii, povšechně spojnice kostel Doloplazy—hájozna 1,5 km na jihovýchod od

Doloplaz, pro ostatní dvě baterie severní svahy výšiny trig. 331 Na Pastviskách—severní okraj lesů na jih od Daskabátu.

Terén má vliv na umístění baterií jednak svými tvary s hlediska skrytu proti pozemnímu pozorování, potom svou situací, t. j. porostem a vesnicemi, hlavně s hlediska skrytu proti leteckému pozorování, a konečně cestami. Charakter půdy nebudeme brát v úvahu, poněvadž nás v daném případě nijak neomezuje. S hlediska terénních tvarů je první přehradou viditelnosti proti nepřátelskému pozemnímu pozorování hřbet koty 308 a 327 jižně od Doloplazu. Tohoto skrytu může využít jen baterie, jejíž úkol končí středním pásmem. Druhou přehradou viditelnosti je hřbet táhnoucí se všeobecně jižně od silnice Kocourovce—Daskabát, mající význam pro většinu oddílů. S hlediska skrytu proti leteckému pozorování lze vzít v úvahu především les východně od Doloplazu, potom vesnici Daskabát s jejími ovocnými zahradami. Doloplazy pomineme, poněvadž leží z valné části jižně od předních hranic prostoru palebných postavení pro obranu hlavního obranného postavení. S hlediska cest je z uvedených prostorů nejvýhodnější vesnice Daskabát.

Z á v ě r: umístiti dvě baterie do prostoru Daskabát, jednu baterii do lesa jihozápadně od Daskabátu. Kdyby výsledek průzkumu ukázal nemožnost umístit jednu baterii do tohoto lesa, bylo by ji nutno umístit rovněž v prostoru Daskabát, ač zásada rozptýlení prostředků tomu odporuje. Proto se vynasnažíme nějaké postavení najít v onom lese. Tato baterie by mohla být také umístěna ve chmelnicích na východním okraji Doloplazu; avšak její skryt proti nepřátelským letcům by zde byl méně dobrý a ústup odtud choulostivý. Byla by tedy vpředu baterie 7, v Daskabátu baterie 8 a 9.

K b). Jednou baterií palby v prospěch PS. a palby daleké až k čáře jižní okraj vesnice Kokory—Čekyň. Kdybychom umístiti 7. baterii v lese východně od Doloplazu, měla by na uvedenou čáru dostřel 9'6 km, což značí už příliš velký rozptyl i pro palby zabraňovací a rušivé, nehledě k tomu, že by tam při nevýhodných povětrnostních podmínkách baterie ani nedostřelila. Je však ještě jiný, taktický důvod proti tomuto řešení: bylo by nevhodné prozradit předčasně hlavní palebné postavení 7. baterie, poněvadž by ji nepřítel mohl zavčas najít a vyřadit ji z boje o hlavní obranné postavení. Také je umístěna v lese, kde pro první čas asi nebude mít vhodného záměnného postavení, anebo příliš blízko, a kde je vhodný prostor pro zamoření trvalými bojovými plyny.

Nutno tedy jednu baterii vysunouti kupředu tak, aby měla možnost snadného a skrytého ústupu, aby její palebné postavení bylo zajištěno proti pozemním akcím, tedy nikoliv jižně od předních hranic hlavního obranného postavení, a aby měla skryt, výstřel a j. podmínky, potřebné pro palebné postavení.

Z á v ě r. Těmto podmínkám, zdá se, vyhovuje prostor severně od Tršic, odkud je také dostatečný dostřel. Nutno ještě dodat, že pro palby v prospěch PS. nepotřebujeme nutně účinného dostřelu, poněvadž PS. nemají úkol odporu a nebudou proto vyžadovat přehradných paleb dělových; má s tedy poněkud větší rozptyl na závalu. Předsuneme tu baterii, která má s ústupové cesty snadný vjezd do hlavního palebného postavení a je v sestavě oddílů vzađu. Bude to tedy 9. baterie.

K c). Jednou baterií střeliti až před čáru: kóta 317 — trig. 331. Na pastviskách. Všimněme si ihned, zda by baterie umístěná někde v pro-

storu východního okraje Daskabátu nestačila na tento úkol. Zjistíme, že dostřel by snad stačil; avšak toto umístění je nevýhodné vzhledem k blízkosti poslední obranné čáry divise na hřebetě jižně od silnice Kocourovce—Daskabát—Velký Újezd a vzhledem k tomu, že by nepřátelské jednotky, které pronikly lesem Na Bělé, mohly tuto baterii předčasně vyřadit z činnosti. Proto nutno pro výše řečený úkol umístit baterii více vzadu, blízko ústupové cesty Daskabát—Varhošť, na účinný dostřel, ne však příliš vzadu tak, aby stačila krátká doba pro přemístění a aby nebylo nutno mít příliš dlouhé telefonní vedení. Přesné umístění závisí na průzkumu. Určíme k tomuto úkolu 7. baterii, jejíž úkol při obraně hlavního obranného postavení končí středním pásmem a která proto může zavčas zaujmouti nové postavení k splnění úkolu před čáru kóta 317 — trig. 331. Nutno ovšem pamatovat na pečlivou přípravu ústupové cesty.

B. Časově. Počáteční sestava má být zaujata do rozednění 2/5, a to 7. a 8. baterie v hlavních palebných postaveních, 9. baterie v předsunutém palebném postavení. Sestava oddílu pro obranu hlavního obranného postavení musí vejít v činnost co nejdříve po ústupu PS., proto 9. baterie ustoupí co možná současně s PS. nebo krátce po jejich ústupu. Palebné postavení pro obranu čáry kóta 317 — trig. 331 se zaujme tak, aby tato baterie mohla začít působit od okamžiku, kdy útočník pronikne záchytným pásmem; 7. baterie ustoupí na rozkaz velitele oddílu ihned po proniknutí útočníka pásmem středním.

III. Umístění pozorovatelů. Aby bylo z pozorovatelů dobře vidět před hlavní obranné postavení a do celé jeho hloubky v našem pásmu působnosti, nutno pozorovatelný umístit všeobecně v prostoru hřebetu kóta 308 a 327.

Tento prostor pozorovatelů vyhovuje požadavku, aby pozorovatelní nebyli příliš ohroženi nepřátelskou kulometnou palbou.

Aby bylo co nejméně skrytých prostorů, zvolíme si nejvíce vyvýšený prostor kóty 327, který dovoluje snadný, skrytý přístup a osné pozorování.

Přesné umístění pozorovatelů hlavních a zřízení i umístění pomocných se provede až při průzkumu.

IV. Dříve než velitel oddílu vyjede na průzkum, ujasní si rozvrh průzkumu, podle kterého určí:

- a) co prozkoumat,
- b) v jakém pořadí provést průzkum,
- c) kdo se zúčastní průzkumu,
- d) časové rozdělení průzkumu,
- e) rozdělení průzkumové činnosti na jednotlivé orgány,
- f) po jaké ose se bude průzkum pohybovat — pracovní osa průzkumu,
- g) různé.

K a) V našem případě třeba podle naléhavosti prozkoumat především pozorovatelný a palebné postavení pro obranu hlavního obranného postavení a příjezdy do palebných postavení, zvláště pro 7. baterii, bude-li v lese. Potom pozorovatelný a palebné postavení 9. baterie pro palby daleké i v prospěch PS. a ústupovou cestu této baterie a konečně i palebné postavení a pozorovatelný pro 7. baterii pro palby před čárou kóta 317 — trig. 331 a její ústupové cesty.

K b) Pořadí průzkumu bude se řídit hlavně pořadím důležitosti a také hospodárným využitím pohybu průzkumného personálu. Počne tedy průzkumem palebných postavení v prostoru Daskabát, kde oddíl stojí. Potom dojde na palebné postavení 7. baterie v lese východně od Doloplaz a konečně na prostor hlavních pozorovaten v prostoru koty 327. Další pořadí se určí až v prostoru 327.

K c) Průzkumu se zúčastní především „průzkum“, t. j. velitel oddílu s pobočníkem, spojovacím důstojníkem, ordonančním poddůstojníkem a vel. oddílu a 3 ordonančními poddůstojníky od baterií; dále velitelé baterie s poddůstojníkem pro střelbu a velitelem telefonního družstva a konečně patračské hlídky, soustředěné u vel. oddílu.

Styčný důstojník se zúčastní rovněž průzkumu, poněvadž by nebyl nyní mnoho platný u velitele p. pl. 2. zaměstnaného ostatně obsazováním obranného postavení pěchotou, protože o svém oddílu s hlediska jeho příští funkce ještě nic neví; bude mu také velmi prospěšné pro jeho pozdější funkci, aby znal a osobně shlédl prostory palebných postavení a pozorovaten oddílu III./1.

Dále se zúčastní průzkumu orientační důstojník, poněvadž je nyní volný; potřebný podklad pro topografickou přípravu dostane až dnes v noci. Pro své pozdější práce má znát prostory palebných postavení a pozorovaten. Může také dostati zvláštní úkol při průzkumu, jak uvidíme později.

Konečně se zúčastní průzkumu i velitel bojového trénu, poněvadž má znát umístění baterií.

K d) Provedení průzkumu je časově omezeno. Jednak velitel oddílu, vyjede-li na průzkum okolo 11. hodiny, musí svůj průzkum skončit po 14. hodině, poněvadž v 15 hodin má být i UP2 v Doloplazech; jednak veškerý průzkum pro umístění prostředků oddílu v prospěch obrany hlavního postavení a postavení PS. musí být skončen do večera, poněvadž sestava dělostřelectva musí být zaujata do rozednění 2/5.

K e) Pro nedostatek času provede velitel oddílu osobně jen průzkum pro umístění prostředků na obranu hlavního obranného postavení, a zbude-li mu čas, prozkoumá palebné postavení předsunuté baterie. Ostatní průzkum rozdělí na podřízené orgány. Aby neztrácel čas přípravou orientace, kterou provede v prostoru koty 327, využije pro ni orientačního důstojníka, kterého pošle z Daskabátu přímo na tuto kotu. Ostatní orgány průzkumu pojedou s velitelem oddílu společně až na kotu 327, kde jim velitel oddílu rozdělí další úkoly.

V. Před odjezdem na průzkum vydá velitel oddílu shromážděným orgánům ústní rozkazy, v nichž orientuje své podřízené o situaci, o úkolech oddílu a baterií, o pásmech působnosti hlavní i vedlejší a o zamýšlených prostorech pal. postavení a pozorovaten,

určí, kdo se zúčastní průzkumu, podle okolností zvláštní úkoly jednotlivých průzkumových orgánů,

nařídí přípravu ubytování oddílu v Daskabátě a určí svého zástupce po dobu své nepřítomnosti u oddílu.

Pobočník zaznamená písemně tento rozkaz a všichni přítomní si učiní na mapě i v blocích potřebné poznámky pro svou činnost.

Po vydání rozkazu odebral se orientační důstojník rychle na kotu 327, velitel oddílu s průzkumem provádějí průzkum palebných postavení.

Velitel oddílu zjistil, že v prostoru západní části Daskabátu nelze umístit baterii do palebného postavení, protože nepřítel tam vidí z prostoru koty 350 Chlum. Teprve blíže středu vesnice a východněji jsou vhodné prostory pro palebná postavení, avšak vhodné jen pro dvě baterie. Rozdělil tedy tento prostor na 8. a 9. baterii, kterým vydal rozkaz, v němž jim dal za úkol působit až po zadní východy ze záchytného pásma, ukázal jim přibližný směr střelby, nařídil vyhledati záměnná postavení, oznámil zřízení zadní spojovací ústředny v Daskabátě v prostoru 8. baterie a vyžádal si od obou baterií rozvrh zemních prací a potřebného materiálu pro ně.

Potom odjel velitel oddílu s celým průzkumem podél západního okraje lesa směrem na kotu 327. Po cestě zkoumal, zda se některá z mýtin anebo zářezů lesních hodí pro palebné postavení 7. baterie. Jeden zářez pro ni určil a dal jejímu veliteli podobný rozkaz, jako předtím 8. a 9. baterii. 7. baterie bude však působit jen před střední pásmo, zajede do palebného postavení za soumraku a připojí se do oddílové ústředny v Daskabátě.

Konečně přijel velitel oddílu s celým průzkumem do prostoru koty 327, kde orientační důstojník provedl za kontroly velitele oddílu orientaci povšechně v tomto pořádku: stanoviště; směr severu; terénní tvary (údolí, hřbety, koty, trigonometry); terénní situace (lesy, vesnice, silnice atd.); taktická situace (postavení PS., hlavní postavení: přední okraj hlavního postavení, pásmo záchytné, pásmo střední; úsek pěšího pluku 2, tím hlavní pásmo působnosti oddílu; vedlejší pásma působnosti); konečně vztahné body.

Poněvadž orientační důstojník v daném případě neměl času vyhledat vztahné body před příjezdem průzkumu, určí je velitel oddílu sám, ostatní si je zaznamenají.

VI. Nyní je nutno, aby velitel oddílu vydal rozkaz. Abychom získali pro něj přesných podkladů, provedeme úvahu

1. o přípravě střelby,
2. o organizaci a přípravě pozorování,
3. o organizaci styku a spojení,
4. o organizaci dalšího průzkumu.

K 1. Přípravou střelby rozumíme:

a) Topografické určení baterie. 1/5 to nelze provést, poněvadž orientační důstojník dostane pro tuto práci podklady až v noci na 2/5. Určování souřadnic řídicích děl bude prováděno v tomto pořadí: palebná postavení pro obranu hlavního postavení, potom zadního palebného postavení pro palby před čáru kóta 317 — trig. 331, konečně pro palby daleké a podporu PS.

b) Zaměření baterií do směru. Povšechné uvedení baterií do směru bude provedeno na základě povelu: přibližný směr střelby jihozápad. Po dodání souřadnic budou zjištěny souřadnice hlavního bodu a baterií a tím uvedeny baterie do hlavního směru. Hlavní bod je však nutno určit ihned: bude jím vztahný bod čís. 5, boží muka uprostřed u silnice Penčice—Lipňany.

c) Rozbor cílového prostoru. Vztahné body byly již určeny. Velitelé baterií určí zítra ráno na ně přibližné prvky střelby. Orientační důstojník je později zaměří, takže do rána 4/5 můžeme na ně mít přesné prvky. Hluché prostory pro jednotlivé náplně jsou pro daný terén

a materiál málo významné. Budou vypracovány veliteli baterií až po skončení všech důležitých úkonů. Tím je také vyřešena otázka plánu možnosti střelby oddílu.*)

d) Rozdělení cílového prostoru. Poněvadž jsme v obraně, bude hlavním pásmem působnosti každé baterie celé hlavní pásmo působnosti oddílu. Vedlejší pásmo působnosti na západě musí ve smyslu rozkazu PD. 1 dostat rovněž všechny baterie. Vedlejší pásmo působnosti na východě dáme 8. baterii, poněvadž tato baterie je ze všech nejméně namáhána.

e) Zlepšení přípravy střelby jedné baterie podle prvků střelby druhých baterií oddílu. Střelb předsunuté baterie 9. nelze využítí vzhledem k velikému poměru dálek (přípustný je poměr $\frac{3}{4}$ nebo $\frac{4}{3}$); bude však možno využítí střelb 7. nebo 8. baterie vzájemně nebo pro 9. baterii, než spustí nepřítel útok na hlavní obranné postavení. K této práci užijeme orientačního důstojníka, skončí-li zatím aspoň nejnutnější topografické práce.

f) Přezkoušení přípravy bude nejlepší střelbou některé baterie na jednotlivé cíle, až v jejich prostoru bude nepřítel. Velitel oddílu může také již dříve naříditi orientačnímu důstojníkovi, aby přezkoušel přípravu některého velitele baterie, kterému nelze pro menší schopnost nebo z jiných důvodů plně důvěřovat.

K 2. Organizace a příprava pozorování v oddílu s hlediska pozorování střelby i zpravodajského může v daném případě záležet

- a) v určení hlavních a pomocných pozorovatelů,
- b) v určení pozorovacích pásem,
- c) v určení hlavního pozorovacího směru,
- d) v zaměření pozorovatelů a HPS. (hlavního pozorovacího směru),
- e) v určení, kdo a kdy obsadí tu onu pozorovatelnu,
- f) v pořízení náčrtů skrytých prostorů,
- g) v nakreslení panoramatického náčrtu,
- h) v studiu terénu s hlediska rozboru terénu v prostorech budoucích cílů.

K a) Hlavní pozorovatelny velitele oddílu i všech velitelů baterií budou v prostoru koty 327. Toto řešení má výhodu snadného spojení, i kdyby telefonické spojení bylo porušeno. U sebe v prostoru jižně od koty 327 ponechá si velitel oddílu zatím velitele 8. baterie, především proto, že chce mítí přímo zprávy z vedlejšího pásma působnosti na východě, svěřeného 8. baterii, potom proto, že 8. baterie je stále k dispozici, poněvadž nedělá pohybů, a konečně pro její centrální umístění. Pozorovatelna velitele 7. baterie bude západně od pozorovatelny velitele oddílu, velitele 9. baterie na terénním jazyku jihovýchodně od koty 327.

Při orientaci zjistil velitel oddílu, že z prostoru 327 není vidět do vedlejších pásem působnosti. Nutno tedy zřídit pomocné pozorovatelny, a to pro vedlejší pásmo působnosti na západě někde v prostoru jižně od koty 308 (1,5 km jihozápadně od Doloplaz), pro vedlejší pásmo působnosti na východě v prostoru kota 335 — Zákřov.

*) Ustanovení o plánu možnosti střelby oddílu přešlo do předpisu D-VII-1 z jeho francouzských předloh, v kterých mají velkou důležitost hlavně vzhledem v malé schopnosti francouzského 75mm kanonu přestřelovat. Proto patří řečený plán možnosti ve smyslu franc. předpisu „Réglement de manoeuvre de l'Artillerie“, druhá část, do rozkazu pro užití dělostřelectva jako zvláštní příloha.

Přesné umístění vyjasní průzkum. Kromě toho musí míti 9. baterie pro palby před postavení PS. pozorovatelnu, pravděpodobně v prostoru PS., snad v prostoru božích muk u silnice Lipňany—Penčice. Tato pozorovatelná bude zároveň pracovat jako „průzkumná pozorovatelná“ velitele oddílu. Konečně pro palby před čáru kota 317 — trig. 331 nutno zřídit pozorovatelnu v prostoru trig. 331, což zjistil velitel oddílu již při přesunu z Daskabátu na kotu 327.

K b) Aby velitel oddílu měl s hlediska zpravodajského zaručeno pozorování, přidělí hlavním pozorovatelnám pozorovací pásma takto: 7. baterii úsek západního praporu;

9. baterii úsek východního praporu. Rozhraní nutno ovšem vytyčit více dopředu, což by mohly býti Penčice pro 9. baterii;

8. baterii pásmo východního praporu, poněvadž se směrem Penčice, údolí Olešnice (nyní silně porostlé sady a jiným stromovím), Tršice může nepřítel snáze přibližovat;

pozorovateli oddílu celé hlavní pásmo působnosti.

Tímto rozdělením jsme dosáhli, že většina hlavních pozorovatelů pozoruje pro účely zpravodajské v pásmu poměrně úzkém; může býti toto pozorování intenzivnější a spolehlivější; pozorování různých pozorovatelů se překrývá; nejnebezpečnější směr je nejintenzivněji pozorován.

Pomocní pozorovatelé na východě a na západě nepozorují jen do příslušných pásem působnosti vedlejších, nýbrž i do hlavního pásma působnosti oddílu, pokud jim to dovolí viditelnost.

K c) Na hlavním pozorovacím směru (HPS.) má zájem především velitel skupiny, který udáním stranových úchylek od HPS. jednotlivých oddílů dostane polohu hlášeného cíle. Proto dostane oddíl někdy HPS. již nařízený od velitele skupiny; jindy si jej určí oddíl sám a hlásí jej veliteli skupiny, což je náš případ. Pro pomocné pozorovatelné stačí vztažné směry; v určitých případech, jsou-li pomocné pozorovatelné rozmístěny hodně do šířky a vidí dobře do hlavního pásma působnosti, lze jim rovněž přidělit pozorovací směry.

V konkrétním případě bude HPS. oddílu spojnice hlavní pozorovatelna oddílu — boží muka uprostřed na silnici Penčice—Lipňany. Pomocným pozorovatelnám zatím pozorovací směr nenařídíme, poněvadž nevíme ještě, zda do hlavního pásma působnosti budou vidět.

K d) Všeobecně zaměřujeme pozorovatelné až po provedení zaměření baterií a cílů (v našem případě vztažných bodů), poněvadž pro střelbu nepotřebujeme nutně zaměřených pozorovatelů.

V našem případě použije asi orientační důstojník nějakého bodu v prostoru pozorovatelny oddílu pro zjištění souřadnic vztažných bodů protínáním vpřed, čímž získáme již přímo nebo krátkým rayonem souřadnice hlavních pozorovatelů. Pomocné pozorovatelné budeme zaměřovat až po skončení všech nutnějších topografických prací. Zaměření HPS. bude odbyto zjištěním souřadnic hlavního bodu.

K e) Hlavní pozorovatelné jsou pro boj vždy obsazeny příslušnými veliteli. Pomocnou pozorovatelnou v prostoru koty 306 jihozápadně od Doloplaz obsadí velitel svým orgánem, poněvadž tato pozorovatelná bude pracovat pro všechny tři baterie oddílu. S počátku to bude některý důstojník-patrač. Pomocnou pozorovatelnou na východě v prostoru koty 335 — Zakřov obsadí 8. baterie, která jediná je povolána působit do tohoto prostoru. Proto jí ponechá velitel oddílu hlídku patračů. Předsunutou

pozorovatelnou 9. baterie v prostoru PS. obsadí 9. baterie; jakmile nastane pravděpodobnost postupu nepřitele z jihu, obsadí tuto pozorovatelnou sám velitel baterie. Ústupovou pozorovatelnou v prostoru trig. 331 obsadí velitel 7. baterie po ústupu baterie z lesa východně od Doloplaz. Zřídí poblízké pozorovatelný je povinností velitelů baterií.

Od rozednění 2./V. musí býti obsazeny hlavní pozorovatelný velitele oddílu, 7. a 8. baterie, předsunutá pozorovatelná 9. baterie a pomocné pozorovatelný pro vedlejší pásma působnosti. Hlavní pozorovatelná 9. baterie bude zatím obsazena schopným poddůstojníkem-patračem. Jakmile se nepřítel bude přibližovat od čáry PS. k hlavnímu postavení, obsadí velitel 9. baterie svou hlavní pozorovatelnou. Ústupová pozorovatelná 7. baterie bude obsazena nějakým poddůstojníkem. Když protivník dobude středního pásma, obsadí velitel 7. baterie ústupovou pozorovatelnou v prostoru trig. 331.

K f) Náčrtý skrytých prostorů potřebuje velitel oddílu ještě dnes, aby podle nich zdokonalil organisaci pozorování pro boj o hlavní postavení. Proto nařídí, aby tyto náčrtý pořídil z prostoru koty 327 orientační důstojník, z vedlejších pozorovatelů do vedlejších pásem působnosti orgány, kterým bude svěřen průzkum dotčených pozorovatelů. Náčrt skrytých prostorů z předsunuté pozorovatelný 9. baterie v prostoru PS. je věcí velitele 9. baterie; náčrt z pozorovatelný u trig. 331 nařídí poříditi velitel 7. baterie, až bude mít čas, t. j. pravděpodobně 2./V.

K g) Panorámatické náčrtý budou nakresleny až po skončení průzkumu a náčrtů skrytých prostorů.

K h) Toto studium bude prováděno až zítřkem počínaje se zvláštní svědomitostí v prostorech budoucích paleb, předvídaných rozvrhem palby, který bude stanoven jednak dnes odpoledne v dohodě s PP. 2, jednak upraven a schválen nadřízenými veliteli v noci na 2./V. nebo až dopoledne 2./V.

K 3) Organisace styku a spojení. Styk s pěchotou bude udržovat styčný důstojník, a to s PP. 2. Kdyby PP. 2 měl své bojové stanoviště nablízku pozorovatelný velitele oddílu, bylo by možno zařadit styčného důstojníka u velitele západního praporu, který má úsilí. Definitivně se tato otázka vyjasní až po rozmluvě velitele oddílu s PP. 2.

Spojení. Zadní spojovací ústředna oddílu už byla určena; přední bude v lese severovýchodně od koty 327. Do zadní se připojí všechna palebná postavení kromě předsunutého palebného postavení 9. baterie severně od Tršic. Kromě toho i ústupová pozorovatelná 7. baterie u trig. 331. Konečně tam bude připojeno velitelství skupiny PD. 1 a velitel podporované pěchoty PP. 2.

Do přední spojovací ústředny budou připojeny všechny pozorovatelný kromě ústupové u trig. 331 a předsunuté palebné postavení 9. baterie průběžkou odtud přes hlavní pozorovatelnou 9. baterie do přední ústředny. Všechno telefonní spojení bude provedeno vedením.

Přední spojovací ústředna bude spojena se zadní nejméně dvojím vedením pro lepší zajištění spojení. Bude-li podle kalkulace spojovacího důstojníka možno, bude toto spojení zajištěno trojím vedením.

Poněvadž spojovací družstvo 9. baterie musí budovat nejvíce telefonních spojení a polní telefonní kabel mu nestačí, nařídí velitel oddílu, aby spojovací četa oddílu vypomohla baterii tím, že sama vybuduje střelecké vedení této baterie z hlavní pozorovatelný k hlavnímu palebnému postavení dotčené baterie. Telefonní spojení předsunuté 9. baterie s její

pozorovatelnou se provede jednoduchou linkou, která má tentýž technický výkon jako dvojítá, a ušetří se tím 4 km telefonního kabelu. Tate linka bude v boji fungovat jen krátkou dobu; její svinutí po ústupu PS. bude snazší než svinutí dvojitého vedení a vyžádá si méně telefonního personálu; nebezpečí nepřátelského naslouchání není, poněvadž nepřátelská naslouchací služba ještě nebude pravděpodobně do ústupu PS. fungovat.

K 4) Protože velitel oddílu bude mít sotva čas shlédnouti přední okraj hlavního postavení a zběžně si všimnouti průběhu jednotlivých obranných tras, provede osobně jen průzkum palebného postavení 9. baterie v prostoru severně od Tršic a ostatní průzkum rozdělí na své orgány. Průzkum pomocné pozorovatelny v prostoru koty 308 provede pátrací hlídka 7. baterie, která zůstane nadále k dispozici velitele oddílu. Průzkum pomocné pozorovatelny v prostoru koty 335—Zákřov provede pátrací hlídka 8. baterie, která po skončení průzkumu přejde k dispozici velitele 8. baterie. Průzkum předsunuté pozorovatelny v prostoru PS. zařídí velitel 9. baterie; k dispozici mu zůstane až do ústupu PS. jeho pátrací hlídka, která provede též průzkum ústupové cesty 9. baterie. Průzkum ústupové pozorovatelny 7. baterie u trig. 331, ústupového palebného postavení této baterie a cesty pro ústup baterie z palebného postavení v lese východně od Doloplaz do ústupového palebného postavení zařídí velitel 7. baterie; co neprovede dnes, zařídí zítra 2./V.

Průzkum umístění úsekového skladu (postavení muničního trénu) v prostoru severovýchodně od východního okraje Daskabátu provede velitel BT., který zajistí též průzkum příjezdů na ústupovou cestu na Varhošť a na říšskou silnici Olomouc—Lipník.

VII. Rozkaz velitele oddílu III./1. na kotě 327 okolo 12.30 hod.:

1. Podporu PS. a palby daleké až k čáře přední okraj Kokor—Čekyň zajistí 9. baterie.

2. Pásma působnosti: hlavním pásmem působnosti všech baterií je úsek pěšího pluku 2;

vedlejší pásmo působnosti všech baterií na západě až k čáře kota 303 1 km severozápadně od Doloplaz — západní okraj Hostkovice;

vedlejší pásmo působnosti na východě až k čáře Lazníky, Lazničky jen pro 8. baterii.

Hlavní bod pro všechny baterie — boží muka uprostřed na silnici Penčice—Lipňany.

3. Pozorování: a) hlavní pozorovatelny: vel. oddílu a 8. baterie 100 m jihozápadně od koty 327; 7. baterie asi 250 m západně od koty 327; 9. baterie 250 m východně od koty 327;

b) pomocné pozorovatelny do vedlejších pásem působnosti: na západě v prostoru koty 306; na východě v prostoru koty 335 — Zákřov;

c) pozorovatelná pro palby daleké a podporu PS. pravděpodobně v prostoru na jih od hlavního bodu oddílu;

d) ústupová pozorovatelná 7. baterie v prostoru trig. 331;

e) obsazení pozorovatel: kromě hlavní oddílové pozorovatelny obsadí velitel oddílu pomocnou pozorovatelnou v prostoru koty 308. Obsazení ostatních pozorovatelů péčí velitelů baterie;

f) HPS. oddílu — totožný s hlavním směrem.

4. Přední oddílová ústředna v lese severovýchodně od koty 327. Do ní budou připojeni: hlavní pozorovatelny, pomocné pozorovatelny a předsunuté palebné postavení 9. baterie.

Veškeré spojení (kromě spojení ústupové pozorovatelny u trig. 331 s ústupovým palebným postavením 7. baterie) musí býti hotovo 2/5 do 4 hodin.

Spojovací četa oddílu vybuduje střelecké vedení 9. baterie z hlavního palebného postavení na hlavní pozorovatelnou. Spojovací důstojník předloží do 20 hodin na mě SV. náčrt telefonní sítě s legendou, co a jak bude vybudováno do 4 hodin dne 2/5 a co později.

5. Orientační důstojník pořídí s tohoto stanoviště náčrt skrytých prostorů; po jeho ukončení provede průzkum pro topografickou přípravu střelby.

6. Průzkum.

a) Velitel 9. baterie provede po skončení průzkumu předsunutého palebného postavení severně od Tršic průzkum své pozorovatelný pro podporu PS. a palby daleké v prostoru hlavního bodu oddílu. Kromě toho provede průzkum ústupové cesty z palebného postavení severně od Tršic do palebného postavení v prostoru Daskabát.

b) Průzkum pomocné pozorovatelný v prostoru koty 306 jihozápadně od Doloplaz provede pátrací hlídka 7. baterie; průzkum pomocné pozorovatelný v prostoru kota 335 — Zákřov provede pátrací hlídka 8. baterie. Obě pozorovatelný budou zřízeny pro pozorování především do příslušného pásma působnosti, kromě toho co možná i do hlavního pásma působnosti. Obě pátrací hlídky zjistí s řečených pozorovatelů skryté prostory a hlásí mi je dnes nejpozději do 15.30 hod. na SV. PP. 2 v Doloplazech u kostela.

c) Velitel 7. baterie provede průzkum ústupové pozorovatelný u trig. 331 a palebného postavení v lese asi 1.5 km severovýchodně od Daskabátu s úkolem palby před čáru kota 317 severozápadně od Doloplaz — trig. 331 a cesty pro ústup 7. baterie z hlavního palebného postavení do ústupového palebného postavení.

d) Velitel bojového trénu prozkoumá umístění úsekového skladu (stanoviště municičního trénu) v lese severovýchodně od myslivny v Daskabátě a příjezdy k němu.

7. Pátrací hlídka 9. baterie k dispozici veliteli baterie ihned, pátrací hlídka 8. baterie k dispozici veliteli baterie po skončení průzkumu pomocné pozorovatelný, pátrací hlídka 7. baterie zůstane u oddílu.

8. Po dobu mé nepřítomnosti v Daskabátě zastupuje mne velitel 8. baterie, který zařídí ubytování oddílu.

9. Hlášení o průzkumu a ubytování na SV. oddílu dnes do 20 hodin.

10. 9. baterie s kuchyňským trénem se přemístí ihned po silnici Kocourovce, Doloplazy do Tršic.

11. Dalšího průzkumu se mnou se zúčastní pobočník, styčný důstojník a průzkum 9. baterie. Ostatní odchod.

VIII. Potom odjel velitel oddílu do prostoru severně od Tršic, kde přidělil 9. baterii prostor pro palebné postavení a nařídil, že se organizace palebného postavení omezí na zastření a úpravu ložistiště; pak se odloučil od průzkumu 9. baterie, shlédl přední okraj hlavního obranného postavení a přes prostor koty 306 a Mezicestí přijel ještě před 15. hodinou do Doloplaz na SV., PP. 2, kde požádal o jídlo pro sebe a pro svůj doprovod.

IX. Než budeme dále pokračovat v úvahách o činnosti velitele oddílu, všimneme si poněkud činnosti velitele 9. baterie, když dostal rozkaz velitele oddílu na kotě 327. Především poslal ordonančního poddůstojníka k 1. důstojníkovi 9. baterie do Daskabátu s písemným rozkazem reprodukcijním odstavec 10 řečeného rozkazu.

Jakmile mu velitel oddílu určil prostor palebného postavení severně od Tršic,

1. změřil přestřelnost pro palby do prostoru PS.,

2. určil stanoviště řídicího děla,

3. určil hlavní směr baterie a nařídil vytyčení děl;

4. určil stanoviště kolesen v lese vlevo vzhledem u cihelny (bývalé),

5. určil umístění ústředny v řečené cihelně vlevo vzhledem,

6. nařídil veliteli telefonního družstva, aby počkal v palebném postavení na telefonní vůz a po jeho příjezdu ihned kladl telefonní vedení jednak do přední spojovací ústředny oddílu v lese severovýchodně od koty 327 přes hlavní pozorovatelnou 9. baterie v prostoru koty 327 (ukáže v terénu), jednak na předsunutou pozorovatelnou směrem přes západní okraj Tršic údolím Olešnice až k Dolnímu mlýnu 1 km jižně od Tršic, kde bude čekat poddůstojník patrač, který zavede telefonisty na pozorovatelnou. Délka vedení baterie — pozorovatelná asi 4 km,

7. rozhodl, že se organizace palebného postavení omezí na zastření a úpravu ložistiště,

8. nařídil, aby rotmistr spřežení vyjel naproti baterii na silnici ke kříži (600 na sever od Tršic) (ukáže v terénu) a zavedl ji do palebného postavení.

Pak odjel s patrači a s četařem pro střelbu na průzkum pozorovatelný do prostoru 1 km na jih od Lipňan. Po cestě vyhledal v Tršicích velitele východního praporu pěšího pluku 2 a požádal ho o uvolnění budov v severovýchodním cípu Tršic.

Po provedení průzkumu předsunuté pozorovatelný nařídil důstojníku patrači:

1. nakreslete z této pozorovatelný náčrt skrytých prostorů a pošlete mi jej do 20 hodin do Daskabátu na SV. oddíl;

2. dále pořídte panoramatický náčrt;

3. postarejte se o telefonní spojení této pozorovatelný s ústřednou baterie; vedení je kladeno telefonisty od baterie až k Dolnímu mlýnu jižně od Tršic;

4. telefonní stanici umístěte přes noc u nejbližší jednotky péchy a postarejte se o stravování obsluhy stanice;

5. sám se odeberete na noc k baterii do Tršic a obsadíte znovu pozorovatelný zítra ráno ve 4.00 hod.

Potom odjel velitel baterie s četařem střelby do palebného postavení, vzal si opět ordonančního poddůstojníka, informoval se u 1. důstojníka, má-li dost materiálu na úpravu ložistiště, nařídil ubytovat baterii v severovýchodním cípu Tršic a oznámil mu, že jede na SV. oddíl do Daskabátu.

Jízdy do Daskabátu využije k průzkumu ústupové cesty, a to buď údolím potoka Olešnice, která se však zdá velmi špatná a v případě deště bude nesjízdná, nebo lesní cesty od bývalé cihelny přes les Bělá k vozové cestě jdoucí po východní hranicích pásma činnosti p. pl. 2 ke kotě 339 a k východnímu okraji Daskabátu. Rozhodne se pro průzkum této poslední cesty jako cesty pravděpodobně vyhovující; průzkum cesty údolím Olešnice odloží na zítřek.

Po provedení podrobného průzkumu palebného postavení v prostoru Daskabát a vytyčení všech čtyř děl (pro pozdější zemní práce) informuje se o ubytování své baterie v Daskabátě a nařídí četaři pro střelbu, aby pořídil dvojmo zběžný náčrt palebného postavení. Konečně provádí kalkulaci materiálu a personálu pro zemní práce v palebném postavení Daskabát.

Poté připravuje večerní hlášení veliteli oddílu; bude se týkat jednak ubytování, jednak výsledků průzkumu a sestavy pro boj. Pro úsporu místa uvedu jen příslušné odstavce tohoto hlášení:

A. Ubytování: ubytovací okrsek (náčrt), ubytování koní, mužstva, nástupiště, byt velitele baterie, kancelář, voda, sláma, žádosti.

B. Výsledky průzkumu:

1. Palebné postavení, pozorovatelný, kolesny, spojení (náčrtek);

2. možnosti střelby (hluché prostory, jiná omezení střelby a výstřelu);

3. možnosti pozorování (skryté prostory z jednotlivých pozorovatelů, jiné obtíže pozorování);

4. cesty: jakost a skryt jednotlivých příjezdů a odjezdů, ústupová cesta. Označení příjezdu k baterii přes Tršice;

5. zásobování: stanoviště kuchyňského trénu, žádosti o stravování dislokovaného mužstva;

6. skryt palebného postavení:
 - a) proti leteckému pozorování;
 - b) proti pozemnímu pozorování, nebezpečné směry;
7. zemní práce:
 - a) rozvrh zemních prací: úpravy ložistě, úkrytů pro důstojníky a mužstvo, úkrytů pro střelivo atd. Kdy začnou, kdy skončí.
 - b) Požadavky materiálu, podle okolností i posilového personálu.
8. OPL., obrana blízká proti útoku rychlých obrněných vozidel.

Činnost velitele oddílu od 15 hodin.

X. V 15 hodin přijel plukovník PP. 2 na své SV. Velitel oddílu se mu hlásil a oznámil mu svou sestavu, kde má baterie, kde pozorovatelný, kdo bude podporovat PS., kam až může střílet, pozorovací možnosti, atd. Rovněž PP. 2 informuje velitele oddílu o své sestavě a žádá ho, aby s ním jel na kotu 327, kde v terénu ho bude orientovat především o věcech souvisejících s rozvrhem palby oddílu.

Po příjezdu na kotu ukazují si navzájem své pozorovatelný a PP. 2 upozorňuje velitele oddílu na slabší místa obrany, kam žádá přehradné palby dělové, oznámí mu učiněná opatření pro případ vniknutí útočníka do hlavního postavení. Dále mu ukazuje, kde nepřítel asi zaujme svou útočnou sestavu po zjednání dotyku s hlavním obranným postavením, kde bude asi mít své palebné základny, atd. Konečně mu oznamuje, že na jižním okraji Tršic chce utvořit izolovaný odpor, který bude mít za úkol držet útočníka co nejdéle před jižním okrajem Tršic.

Pro zkrácení tohoto článku a poněvadž rozvrhy paleb jsou nyní všude velmi pečlivě studovány, zmíním se o úvahách vedoucích k s t a n o v e n í p a l e b jen velmi krátce.

1. V obraně jde především o obranu hlavního postavení, k čemuž dělostřelectvo přispívá přehradnými palbami do hlavní palebné přehrady, potom do ostatních palebných přehrad. Velitel pluku zjistil při dopolední obchůzce obranného postavení a schválil názor velitele západ. praporu, že pěší palebná přehrada bude podle tvarů terénu slabší jednak v prostoru koty 276 (1 km západně od Tršic), jednak v prostoru polní cesty z Lipňan asi 500 m na západ od prvního prostoru. V uvedených dvou místech by bylo třeba zesílit hlavní palebnou přehradu dělovou palbou, a to v prostoru koty 276 asi v šířce 400 m, v druhém prostoru asi 200 m. Velitel oddílu navrhuje, aby si péchota pomohla s užším (druhým) prostorem sama a aby oddíl střílel do prvního prostoru přehradnou palbu všech 3 baterií v šířce 600 m. PP. 2 však trvá na prvním řešení a velitel oddílu musí tedy oddělit palbu 1 baterie do druhého prostoru. Podobně budou určeny i ostatní přehradné palby, označené v náčrtu.

2. Palby daleké a palby pro podporu PS. budou připraveny na přibližovací směry na tyto body:

- a) v údolí Olešnice: rozcestí u hájovny východně od Lhotky, silniční můstek přes Olešnici asi 1 km na sever odtud, Hrázný mlýn;
- b) směr Nelešovice: severní cíp lesa jižně od Nelešovic, severní východ z Nelešovic;
- c) Kromě toho Nový Dvůr západně od Lhotky.

Při rozvinutí útočníka k útoku na PS. nabude důležitosti prostor asi 1 km na východ od Nelešovic, odkud nepřítel bude mít dobrý výstřel na naše PS. v celém úseku pěšího pluku 2. Tam nutno rovněž připravit palbu.

Jako pravděpodobnou nepřátelskou dělostřeleckou pozorovatelnu lze označit v našem pásmu kotu 291, na což obrátíme také zřetel při přípravě prvků pro palby jižně od čáry PS.

3. **Ochrana ústupu PS.** Rozbor terénu nám ukazuje, že z bodů, kterých útočník dosáhne v čáře PS., jediné prostor asi 250 m jihovýchodně od silničního rozcestí 1 km na jih od Lipňan umožňuje útočníkovi pronásledovat kulometnou palbou ustupující prvky PS. do dosti velké hloubky.

Velitel oddílu uvede v svém večerním návrhu, aby tuto palbu provedla ještě 9. baterie z palebného postavení severně od Tršic, aby hlavní palebná postavení v prostoru Daskabát zůstala co nejdéle utajena. To ovšem jen v tom případě, že ústupová cesta 9. baterie bude dobrá a že 9. baterie nebude mít úkol zdržovat útočníka za jeho postupu od postavení PS. k hlavnímu postavení. Jinak provede palbu 8. baterie. Tato palba bude řízena z hlavních pozorovatelů.

4. **Zdržování útočnickova postupu od postavení PS.** k hlavnímu postavení. Zpravidla nestřílíme na čelní sledy protivníka, které jsou příliš rozptýlené (na př. dotykové hlídky), nýbrž přepadáme další sledy, na které dělová palba může mít větší účinek. Tu pak střílíme na nepřítel, jde-li ještě po cestách nebo jiných přibližovacích směrech v tvarech dosti sevřených, palbami rušivými; postupují-li i další sledy už částečně rozvinuté, střílíme regresivní přehradné palby.

5. **Palby proti přípravám.** O palbách proti přípravám rozhoduje vyšší velitel; úlohou velitele oddílu III./1. je navrhnouti PD.1 v dohodě s PP.2 prostory a jejich rozměry, kam nutno položit palby proti přípravám a poradí jejich naléhavosti. Nadřízený velitelé rozdělí prostory na jednotky a určí vše, čeho třeba, k úspěšnému spuštění těchto paleb.

Na veškeré palby třeba učinit přípravy, mimo jiné určením a zaměřením vztažných bodů, vhodně zvolených vzhledem k pravděpodobným palbám; tím si umožníme rychlejší a přesnější spuštění zamýšlených paleb. Schází nám však vztažný (cílový) bod pro hlavní přehradnou palbu. Na tento bod je záhodno přezkoušet vypočtené prvky. Abychom nepřítel neupozornili na budoucí umístění naší přehradné palby, zvolíme tento bod na jih od hlavní palebné přehrady a provedeme přezkoušení až v době, kdy útočník je už v tomto prostoru, takže řečené přezkoušení vypadá jako střelba na skutečný cíl.

XI. Na konec se zmíním o zajištění automatického spuštění hlavní přehradné palby 8. baterie v případě, že nepřítel je již v dotyku s hlavním obranným postavením a že je noc. Je nutno učiniti toto opatření:

1. děla jsou zaměřena do hlavní přehradné palby;
2. děla jsou nabitá (jen když je nepřítel v dotyku);
3. pro všechny přehradné palby je vypracována tabulka, kterou má každý dělovod;
4. v baterii je strážný, kterého staví hotovost, složená ze snížené obsluhy dvou děl. Její velitel, dělovod je blízko telefonní stanice, mužstvo, celkem 6 mužů, nablízku děl. Strážný má rozkaz na znamení, dané u směrové tabulky, vypálit nabitá děla, což je poplachem jak pro hotovost, tak pro ostatní odpočívající obsluhu;

5. asi 300 m na západ od palebného postavení 8. baterie je směrová tabulka s označením směru hlavní přehradné palby a vedlejších paleb přehradných. U této tabulky je opět strážný postavený hotovostí, který je přesně orientován, jaké znamení a odkud značí tu onu přehradnou palbu. V jiných případech je možno postavit tuto tabulku blíže palebného postavení a obsluhovat ji týmž strážným, který je u děl. V našem případě by od palebného postavení nebylo vidět raketu, protože překáží vysoký les; musí proto na severozápadní cíp lesa;

6. poněvadž ani odtamtud by nebylo vidět raketu vystřelenou někde ve středním pásmu, musí býti zřízena na hřebetě táhnoucím se na západ od koty 327 v členěná stanice; tato stanice by mohla býti na pozorovatelně 7. baterie.

Nadporučík Karel Z a d i n a :

Střelba z rozčleněného palebného postavení.

Při letošní ostré střelbě aplikační školy dělostřelecké byla dne 22. 7. provedena též střelba z rozčleněného palebného postavení. Poněvadž střelba z rozčleněného palebného postavení zdá se obtížná a věnuje se jí málo pozornosti, popíši postup všech prací a výsledek této střelby.

Střelba byla provedena podle krátkého námětu, z něhož uvedu jen to, co má přímý vliv na technické provedení veškerých přípravných prací a střelby samé.

N á m ě t. Vlastní jednotky v obraně. Baterie (10 cm l. houf. vz. 14/19) má zaujmouti palebné postavení; k dispozici jsou 2 dni.

Práce v terénu.

20. července byl proveden průzkum palebného postavení, určeny souřadnice řídicího děla a pořízen plán baterie. Palebné postavení s průčelím asi 300 m a hloubkou 50—100 m bylo zvoleno v blízkosti stálého palebného postavení f2/C, aby mohlo býti použito blízkého základního bodu. Rozčlenění provedeno pro lepší skryt před letci a ochranu proti palbám nepříteli. Souřadnice základního bodu, jakož i souřadnice cílů dodal baterii podle námětu orientační důstojník oddílu. Prostor palebného postavení je plochý, nepravidelně pokrytý pařezy, ojedinelými keřky a místy granátovými jamami. Při průzkumu, který započal v 17 hodin, byla určena stanoviště všech děl, vytyčena praporečky a vyhlédnut vzdálený odměrný bod pro rovnoběžné postavení děl. Pak bylo přikročeno k určení souřadnic řídicího děla ze souřadnic základního bodu palebného postavení f2/C. Souřadnice řídicího děla byly určeny polygonálním tahem orientovaným na měřickém stolku. Polygonální tah byl proveden v měřítku 1 : 1000, jeho délka byla asi 450 m a byl veden přes jednotlivá stanoviště děl, která byla jeho vrcholy. Tím byl současně pořízen plán baterie. Mimo to při zastaničení na stanovištích děl byly vedeny visury na vzdálený odměrný bod, zvolený k rovnoběžnému postavení děl, aby byly získány přesné paralaxy odměrného bodu. Tímto postupem byly provedeny tři věci současně. Vzdálenosti jednotlivých vrcholů byly měřeny řetězem a pro kontrolu též dvojkrokem a stadi-metricky. Vynesení na stolek souřadnic základního bodu a tří jiných